

NAŠ DOM.

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastoj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Kaj „Štajerc“ kmetom obeta.

V zadnjih številkah je »Štajerc« postal silno radodaren, kmetom obeta zlate gradove, deželo, kjer se med in mleko cedi. »To pač, to je kaj za kmeta«, si bo morebiti kdo mislil. Res, ko bi od lepih besed postal kdo bogat, bi po zadnjih »Štajerčevih« številkah že vsi štajarski kmetje bili milijonarji. Toda »Štajerc« slepi z besedami, on si misli, da imajo njegovi bralci v glavi proseno kašo mesto možganov.

Mi bomo pa tako predrzni in bomo s svojo kmečko pametjo pokazali: 1. Da gospodje pri »Štajercu« drugače pišejo pa drugače delajo; 2. kar »Štajerc« pametnega in dobrega obeta, za to se že naša stranka bojuje več kot 50 let, pa zagrizeni sovražniki nam ne dajo, kar nam gre; 3. nekatere »Štajerčeve« obljube so nemogoče in zato nes pametne. Iz vsega sledi, da je »Štajerc« velikanski slepar, kakoršnega ni lahko najti na svetu.

Ko človek bere »Štajerčeve« obljube, se nehote spomni tistega evangelija, kako je hudič skušal Kristusa. Peljal ga je na silno visoko goro in mu je pokazal vsa kraljestva, njih bogastvo in veličastvo rekoč: »Vse to bom tebi dal, če pred me padeš in me moliš.« Ko bi bil Kristus navaden človek in bi se dal zapeljati, ali mislite, da bi mu hudič res vse to dal? Kaj še! Saj ni bilo njegovo, on je le lagal, mesto bogastva in slave bi ga bil dobil v svoje peklenske kremplje. Gospod pa ga je odločno in modro zavrnil: »Poberi se satan!« Tako reci tudi ti, pošteni krščanski slovenski kmet ptujskemu zapeljivcu: »Poberi se iz moje hiše, ti giftna krota lažnjiva!«

Volilna pravica.

V številki 17. na strani 2 se je »Štajerc« nesramno zlagal, da se je na zborovanju pri Sv. Križu blizu Ljutomera sklenilo, »naj volitev po volilnih možeh ostane pri starem.« Ogromno šte-

vilo poslušalcev, ki so bili na tistem zborovanju lahko spriča, da o tem ni bilo govora, pač pa smo slišali ravno nasprotno, kako krivično volilno postavlo za deželni zbor in za okrajne zastope so kuhali v Gradcu. Načrt deželnega odbora za nove deželnozborske volitve je bil krivičen za nemške kmete, še bolj pa za slovenske.

Še bolj krivičen je bil za nas predlog nemškega barona Rokitskega, »Štajerčevega« ljubljenca. On je hotel, da bi se število kmečkih poslancev pomnožilo za 7, in sicer za Gornji Štajar 4, za Srednji 3, za Spodnji pa — nič. Postava pa, ki jo je sklenil naš ljubi deželni zbor za okrajne volitve, je taka, da bi okrajni zastopi prišli v roke mestne gospode, kmet pa bi se obrisal. Prepričani smo, da svetli cesar ne bo potrdil te krivične postavle.

Sedanji volilni red za deželni in državni zbor je za slovenskega kmeta naravnost krivičen. To se je že stokrat povedalo, pa »Štajerc« in njegovi gospodi so gluhi, ali pa imajo tako ljuknast spomin. In kdo je vse te postavle napravil? Liberalni nemški gospodje, tisti, ki sedaj dajo po »Štajercu« slepiti slovenskega kmeta.

Štajerčevi gospodje pišejo na papirju za pravičnejšo volilno postavlo, za katero se mi že zdavno krvavo borimo, delajo pa o n i ravno nasprotno.

»Štajerc« hoče dalje, naj bi uradniki in advokatje ne imeli pravice voliti. Tudi mi bi bili zato, če bi bila taka postavla pravična in pametna, kajti uradniki po naših mestih in trgih (Celje, Ljutomer itd.) volijo vselej nasprotno našemu ljudstvu. Ko bi uradniki in nemški advokatje ne šli volit, bi že Slovenci zdavno zmagali v mnogih trgih in v Celju. Pa taka postavla ne bi bila pravična in je cesar ne bi nikdar potrdil, kajti tudi uradniki in advokatje so državljani, morajo služiti pri voljnih in plačujejo davke, torej imajo tudi pravico voliti. Njihova dolžnost pa je, voliti v blagor ljudstva pa ne proti ljudstvu.

Priloga k „Slovenskemu Gospodarju“.

»Štajere« se je tudi tu pokazal hinavca. Na papirju piše zoper advokate, gospodje pa, ki »Štajerca« na nogah držijo in v njega pišejo, so si lani volili za državnega poslanca dunajskega advokata Wolfharda in so za njega v lenarčki in ljutomerski občini in drugod lovili tudi kmetске glasove.

Ali še je tedaj kdo tako prismojen, da bo verjel »Štajerčevim« lepim besedam? Nekaj trdih lešnjakov mu še damo drugokrat.

Politični razgled.

Na Kranjskem je vzela v volilnem boju za deželni zbor katoliško-narodna stranka liberalcem enega poslanca v skupini kmetских občin in enega v skupini mest in trgov. Katoliško-narodna stranka bo imela v deželnem zboru 16 poslancev, liberalna 9 in nemška 11.

Nemška poštenost. V Nemčiji v raznih denarnih zavodih prihajajo sleparije na dan, katerim se je naravnost čuditi. Cela vrsta bank je v zadnjem času prišla na nič, sedaj se pa zopet čuje, da pri industrijalni banki v Heilbronu so bile razkrite velike sleparije. Okoli 3 milijone mark bo škode. V državi zgovornega Viljema je pač marsikaj gnjilega.

Mac Kinley, predsednik ameriških združenih držav, na katerega je bil, kakor smo poročali, izvršen napad, je dne 14. septembra umrl. Njegove zadnje besede so bile: »Ne volja naša, ampak božja naj se zgodi.« Naslednik Mac Kinleyjev je postal Roosevelt. Mac Kinleyjeva žena je vsled žalosti nevarno obolela. Napadalec Czolgosz ne daje na vprašanje preiskovalnega sodnika nobenega odgovora. V ponedeljek se je začela obravnavati proti njemu.

Vojna v Južni Afriki. Buri so postali nenavadno živahni in delavni. Kakor se poroča, se je njihovo delovanje zopet raztegnilo na Natal, ki je že od prej angleško ozemlje. Več čet se bliža natalski meji z namenom, da udero v notranje Natala. Na edni strani v Kapu, na drugi zopet v Transvalu delajo angleškemu poveljniku Kitchenerju velike preglavice. Poslednji hoče k svoji že izdani grožnji dodati še poostreni razglas na Bure, ki pa ostane enako brez uspeha. Burom daje mnogo poguma nastopajoče poletje, zlasti pa okolnost, da zraste v Južni Afriki silno visoka trava, v katere zavetju Buri brez skrbi operirajo. In Buri so res že začeli srčno nastopati proti Angležem. Lord Kitchener javlja, da je južno od Utrehta burski general Botha izvalil tri kompanije angležkih jezdecev v zagozdo. 16 Angležev je bilo ubitih, 30 ranjenih, 125 pa ujetih. Tri angležke topove je Botha uplenil. Burski vodja Smuth pa je pri Tarkastaadu pobil 23 angležkih ulancev in jih 32 ranil. Te burske zmage so na Angležkem zbudile veliko strahu.

Gospodarske stvari.

Kako pripravljamo seme za setev?

Včasih je prav, da namakamo seme v vodi ali drugih raztopninah, predno ga sejemo. Namakanje semen v vodi se priporoča pri semenih, ki imajo trdo kožico, in katera zaradi tega težko in počasi kalijo, kakor n. pr. pri pesi, turšici itd. Namočeno seme pa mora priti v dosti vlažno zemljo, sicer se kal lahko zasušijo. Ravno tako se tudi lahko zgodi, če nastopi po setvi suho vreme, ali če je bilo seme vsejano v suho zemljo. Zaradi tega se namakanje semen v vodi ne more povsod priporočati; dobro pa je takrat, kadar nam je podsejati prazna mesta na njivah, kjer prva setev ni izhajala. Tako n. pr. pri turšici, ako jo treba podsejati. Namakanje semen v gnojnici, kakor se to po nekaterih krajih godi, je brezuspešno in celo škodljivo. S tem mislijo, da se bo kal močneje razvijala, ako bo namočeno v gnojnici; pa temu ni tako. Gnojnica ne more pomnožiti redilnih snovi v zrnu, mlade koreninice pa tudi ne morejo sprejemati gnojnice, s katero je napojena semenska kožica, ker ne rastejo okoli semena, temveč se razvijajo navzdol v zemljo. Zgodilo se je že večkrat, da so tako pripravljena semena segnila v zemlji.

J. Vuk.

Kako zabranimo pšenico smetljivosti?

Da zabranimo pšenico smetljivosti, namakamo jo v raztopnini modre galice (bakrenega vitrijola). To raztopnino napraviš, ako vzameš na vsak hektoliter vode pol kilograma modre galice; to raztopnino imenujemo pol odstotno. V ednem hl. take raztopnine moramo namočiti poldrugi hl. pšenice. Ako rabimo za setev tri hl. pšeničnega semena, potem je treba za namakanje dva hl. raztopnine. To napraviš, ako vliješ v kadico 2 hl. (200 litrov) vode in raztopiš v njej 1 kg. modre galice. Ko si zapazil, da se je galica raztopila, pomešaj celo raztopino, da je povsod enako močna. Nato vsuj 3 hl. pšenice v kadico in jo pusti notri, da se namaka celih 12 ur. Ako si raztopnino dobro napravil, mora tekočina stati za dlan visoko nad pšenico. V raztopnini se mora pšenica večkrat premešati. Predno vzamemo pšenico iz kadice, odstraniti moramo vse tisto zrnje, ki je splavalo na vrh, ker je to smetljivo in nerabno. Najbolje storimo, da namakamo pšenico čez noč; drugo jutro jo vzamemo iz kadi ter jo zelo tanko razgrnemo po tleh (n. pr. na podu), da se osuši, predno jo sejemo. Razgrnjeno pšenico je dobro nekolikokrat premešati in obrniti z grabljami, da je prej suha. Namakati pa moramo le dobro ohranjeno zrnje; pri poškodovanem, počenem ali strtem zrnju se zgubi kaljivost, če ga toliko časa namakaš. Paziti moraš tudi na to, da raztopnino prav napraviš, t. j., da potrebno množino galice stehraš, vodo pa odmeriš, kajti sicer se rado

zgodí, da je raztopnina premočna, ali pa preslaba. Premočna raztopina škoduje, preslaba pa ne izda nič. Ako se ravnaš po tem navodilu, imel bodeš dobre uspehe; ako pa bodeš delal površno in nepremišljeno, kar potem ni čuda, da si pogubiš zrnje, ne smeš tarnati, ali pa celo preklinjati, da to ni res, kar se piše. Ker vsem slabim uspehom si ti edini vzrok. Po nekod je tudi navada, da potrosijo pšenico z apnom, ne da bi jo namakali. Vapneni se pšenica na ta način, da se na podu nasuje na kup, poskropi potem z vodo in se premešava sproti z lopato tako dolgo, da je vse zrnje mokro. Nato se potrosi mokra pšenica s presejanim apnenim prahom in zopet se premešava tako dolgo, da se prime vsakega zrna nekoliko apna. Dobro premešana in vapnena pšenica se pograbi na kup, kjer ostane 12 ur na kupu in potem se poseje.

J. Vuk.

Kakšno bodi seme? Resničen je pregovor, ki pravi: »Kakšna setev, takšna žetev«, in vendar mnogo kmetovalcev ne pazi na ta pregovor. Koliko slabega, malovrednega, koliko s plevelom pomešanega in strtega semena se pri nas poseje! Mnogim gospodarjem niti na misel ne pride, da bi seme skrbno očistili od plevela; in toraj ni čuda, ako raste na njivi mesto pšenice ali žita, plevel. Pri setvi je toraj glavna stvar dobro seme in to mora biti: 1. Ono mora biti debelo, težko, popolnoma zrelo in lepo napeto. V tem oziru se gode pri nas še sploh mnoge napaake. Čas je, da jih že enkrat odpravimo, in da rabimo zanaprej vselej le najlepše blago. Kajti dobro seme je v mladosti veliko bolj trdne narave in ne poleže tako hitro, kakor pa, če smo sejali slabo seme. Kako pa moraš zahtevati od slabega semena potem dobro in močno rastlino. 2. Dobro seme mora biti čisto, t. j. očiščeno od plevelnih zrn, prahu, resin, plev, peska itd. Posebno škodljiva so v semenu plevelna zrnca, ker se ž njimi zaseje največ plevela po njivah. »Kdor seje plevel, tudi žanje plevel«, zapomnimo si dobro te besede! Male množine semena, posebno debelega, n. pr. grah, fižol itd. očistimo in preberemo lahko z roko; žito in druge drobnejša semena pa se očisti s posebnimi stroji, takozvanimi trijerji. Dobro bi bilo in posebno se priporoča, da bi imeli v vsaki občini vsaj po eden tak stroj. 3. Seme mora biti pravo ali pristno; žitna ali druga debelejša kmetijska semena lahko razločujemo glede pristnosti, ker jih vsak dobro pozna. Paziti pa moramo posebno pri nakupovanju deteljnega ali travnega semena, kajti dandanes so sleparije z majhnimi, majn poznanimi semeni na dnevnem redu. Torej kupujte seme le pri zanesljivih osebah; posebno se priporoča, da se vsak kmetovalec obrne do kmetijske družbe v Ljubljani, katera mu preskrbi točno in hitro ter tudi pristno seme. 4. Dobro seme mora biti kaljivo.

Na to moramo posebno paziti, ker med semenom in semenom je v tem oziru lahko prav velik razloček. Slabo kaljivo seme je malo vredno. Takega semena moramo veliko več vsejati, ker ga veliko ne izkali. Trgovci, kateri nam prodajajo seme, morajo nam biti porok (jamčiti, garantirati), da izkrije toliko semena, kakor je napovedano; n. pr. mi kupimo deteljno seme in kupec reče: »Kaljivost tega semena je 85%«, t. j. od sto zrn izkrije 85 zrn, onih 15 pa je za nič. O kaljivosti semena pa se lahko sam prepričaš. Tukaj ti hočem navesti najpriprostejši način. Vzami navaden krožnik, na katerega položiš pivnik (pivni papir) in ga namoči z vodo. Na tako pripravljen papir deni dotično seme in to pokrij zopet z drugim kosom pivnika, kateri mora biti tudi moker. Da ostane papir vedno moker, poskropi ga večkrat z vodo. Krožnik pa postavi na primerno gorek kraj, da ti seme hitreje izkali. Najbolje je, ako vzameš za take poskuse sto zrnice semena, ker potem lahko izračunaš kaljivost semena v odstotkih (%). Če izkali n. pr. od 100 zrn le 60 zrn, znaša kaljivost 60%; ali ako izkali od 100 zrnice 78 zrn, tako znaša kaljivost 78%. Na ta način se lahko prepričamo o poštenosti semenskih trgovcev in jim tudi lahko vrnemo seme, če ni tako kaljivo, kakor je bilo zajamčeno. Za take poskuse pa je naročevati semena o pravem času, ne pa v zadnjem trenutku. Da nam bo seme dobro kalilo, jemati moramo za setev tako-le seme: a) Novo seme, t. j. seme od zadnjega pridelka. Tako seme rado kali in daje močne rastline dočim izgubi staro sčasoma svojo kaljivost, in sicer toliko hitreje, kolikor slabše je bilo ohranjeno. Če kupujemo semena, se lahko zgodi, da dobimo staro seme, kajti semenski trgovci primešavajo novemu tudi stara semena, ako jih niso mogli prejšnje leto prodati. Ne trosite torej denarja zastonj, temveč pazite na vse. Da pa nam ostanejo semena delj časa kaljiva, shraniti jih moramo dobro in na suhem prostoru. b) Nepoškodovano seme; seme se pokvari, če nam izkali vsled moče že na njivi, predno ga spravimo, ali pa pozneje vsled slabe shranitve; dalje se lahko poškoduje pri mlatitvi, po mrčesih in boleznih, in končno, če postane zaduhlo (oprhnelo) in plesnivo. Tako seme je porabiti za kaj družega, ne pa za setev, ki daje slabotne in zanikerne rastline; tako seme tudi slabo kali ali je pa popolnoma nekaljivo.

I. Vuk.

Nekatera važna pravila o shranjevanju sadja. V kratkem se prične shranjevati sadje v zimske prostore in zato moramo paziti: 1. Da se odstrani vsako poškodovano, natisnjeno in črveno sadje, ker lahko edna poškodovana jabelka ali hruška okuži vse zdrave, ako pride ž njimi v dotiko. 2. Zimsko sadje naj se pusti na drevju kolikor mogoče dolgo; majhne zmrzline ne ško-

dujejo jabelkam nič. 3. Sadje naj se z roko obira; sadovi na tankih, nepristopnih vejicah oberejo se s pomočjo sadnega obirača. 4. V mokrem vremenu ne obiraj sadja nikdar, ker rado gnije. 5. Obrano sadje se ne sme obrisati. Vsak sad je na površju prevlečen z nežnim voskom, ki brani sad pred vnanjimi škodljivimi vplivi, ta vosek pa se z brisanjem uniči. 6. Zimske shrambe morajo biti temne in z enakomerno toploto, ki naj nikdar ne pade pod ničlo in tudi ne prestopa 8° R. Tudi ne smejo biti premokre ali presuhe. 7. Predmeti, ki kipijo ali se kisajo, kakor tudi močni duhovi naj se odstranijo iz sadne shrambe. 8. Ako je mogoče, naj se postavijo v shrambi stojala (štelaze) iz desk, na katere se sadje drugo poleg drugega razloži in sicer se polagajo hruške s pecljem navzgor, jabelka pa s pecljem navzdol.

I. Vuk.

Zdrav konj. Če hočeš, da ti konj ostane zdrav, dajaj mu vedno zadosti dobre in snažne krme; vsak dan ga lepo počesi. Napajaj ga in krmi, kadar je le mogoče o pravem času. Skrbi mu za dobro štalno, in če mora o slabem vremenu na prostem stati, ga pokrij. Če pride od kod vroč in zdelan, ga nekaj časa po lahko okoli vodi, preden ga v štalo privežeš. Če tako ravnaš s konjem, ti bo redko zbolel, ostal bo zdrav in dobre kože.

Slomšek slovenskim starišem.

Dete — božji dar.

3. Krščanska vzgoja otrok.

Jutranje solnce milosti božje.

Otroci so dar božji starišem, so pa tudi otroci božji, namenjeni za nebesa, za katera jih morajo pripravljati stariši. Zato naj priporočajo otroke Bogu, naj molijo za otroke, da jih Bog vodi k sebi. Naj bi stariši pred vsem za svoje otroke molili, da bi jih sveti Duh razsvetlil ter jim pravo pamet dal, vse drugo jim bo potem navrženo.

Molitev za otroke je pravo vzgojevalno sredstvo za nadnaravno življenje. Bog, ki je dal začetek nadnaravnega življenja pri svetem krstu, ga mora tudi nadaljevati s svojo milostjo, da privede človeka do tega, da Boga spozna. Stariši pa morajo skrbeti, da se otrok dobro telesno razvija ter se mu polagoma vzbujajo višje zmožnosti.

Vendar pa naglica tudi tukaj ni dobra. O višjih rečeh takemu otroku govoriti, bi bilo napačno. S tem bi ga storili kilavega za celo življenje. Premišljuj kilavo dete, ki še ne razločuje hudo od dobrega; tudi te ne bo razumelo, če mu o previsokih skrivnostih govoriš; vosek njegovega obdušja je še premehek, kar se vanj vtisne se zopet zalije.

Zato naj le moli mati pobožno pri otroku, naj pa tudi otroka prekrižaj in s pokorščino privadi, da je miren pri molitvi. »Ako moliš«, pravi Slomšek, »naj tudi otrok poleg tebe kleči, rokice kvišku drži.«

Potem pa mu naj začnejo stariši pripovedovati o Bogu. Kakor hitro se otrok začne zavedati (čajmati), začni mu tudi o Bogu, o dobrem očetu, pripovedovati; in se je dete nasesalo in se materi nasmeji, lepo ga mati pokrižaj; pokrižaj ga, kadar ga povijaš in spat deneš; pokrižaj, kadar se prebudi.

Tako stariši opozarjajo otroka na Boga. In to pri vsaki priliki. Vi očetje, kadar prvi košček kruha svojemu otroku vrežete, k nebesom mu pokažite, kjer dobri Oče prebiva in otroku kruheka daje. Mati, ki malo dete dojiš, vtisni mu v srce gorečo ljubezen do Jezusa; in kadar po zimi predeš na klopi sede, prepevaj otroku svete pesmi in uči ga lepo moliti.

Polagoma naj nauče stariši svoje otroke tudi kratkih molitvic, da se otrok spomni na Boga in angelja variha, da ve, da je božja volja, da mora priden biti in lepo ubogati. To vse se mora vedno redno goditi. Rajši pustite živino brez krme kakor otroka brez molitve.

To je otrokom prva zlata šola, v kateri jim nebesko solnce zasije. Otrokom, ki te domače šole nimajo, jim vse žive dni jutranje solce milosti božje posijalo ne bo. Kakor se solnčni žarki sadja primejo in ga zrumenijo, ravno tako se bo srce otroka, mehko ko vosek, vnelo ljubezni božje, ki jim vse žive dni vgasnilo ne bo. Vse človek rad pozabi, vse pozemeljsko lahko izgubi, le materin nauk, pa očetova svaritev mu ostaneta vse žive dni.

H.

Razne novice in druge reči.

Dobrna pri Celju. V nedeljo, 1. septembra priredilo je tukajšnje »Bralno društvo« lepo veselico s petjem, srečolovom in šaljivo pošto. Veselo je bilo videti, da se je veselice udeležilo lepo število domačih fantov, kar je priča, da tudi med dobrnskimi fanti raste narodna zavest in zanimanje za »Bralno društvo.« Želeti bi res bilo, da bi se »Bralno društvo« kmalu lahko opiralo na lastne domače moči.

Štrpna vas pri Šmihelu. Potok, ki teče iz Globasnice, nam preti preplavati spomladi in ob deževnem vremenu naše njive in travnike. Letošnje leto je napravil veliko škode. Zato je pa naš vrli deželni poslanec Franc Muri v deželnem zboru prosil vlado pomoči. Pred kratkim je bil tudi reš. c. kr. okrajni glavar sam tukaj. Dal Bog, da bi bila naša prošnja vslišana ter se odstranila nevarnost, ki nam vedno preti, dokler se ta globaški potok popolnoma ne regulira. — Bolj kakor povodenj

tega potoka, nam pa škoduje duh, ki prihaja v našo vas od raznih strani. »Štajerc« skuša pokvariti še to, kar je dobrega. Pridi tedaj tudi ti, ljubi »Naš Dom«, ter brani našo mladino pred slabim berilom. Ti znaš vse tako zanimivo povedati, da bodo naši fantje kmalu spoznali, kako lažnjiv je »Štajerc«, kakor so to uvideli fantje in kmetje po drugih vaseh, posebno v Rinkolah in na Metlovi. Na svidenje tudi v naši vasi!

Iz Podjunske doline na Koroškem. Kakor je bilo naznanjeno po časnikih, je bilo dne 29. avg. v Celovcu zborovanje slovenskih koroških posojilnic. Zbralo se je lepo število mož, zavednih kmetov in posojilničnih odbornikov od vseh krajev slovenskega Korotana, da se posvetujejo in sklepejo mnogo koristnega za kmeta. Saj je znana resnica in nihče ne more tega tajiti, da so posojilnice storile že dosti dobrega za slovenskega kmeta. Rešile so ga že dostikrat iz kreppljev brezverskih in nemškutarskih oderuhov. To pa naši mnogoštevilni mogočni nasprotniki dobro vedo in zato so grdo in nesramno hujskali proti omenjenemu zborovanju. Zamerili so hudo nemškemu katoliškemu konservativcem, da so prepustili našim kmetom hišo za zborovanje, tisto hišo, za katero je naš rajni, slavni Andrej Einspieler daroval in delal največ. Na povelje celovške liberalne in bauernbundarske gospode, ki kmeta le tedaj pozna, kadar ga potrebuje, drugače pa za zadnjega ne mara, je bila tedaj na nogah vsa celovška fakinaža, katera bi naj pretepla naše može, ki so prišli k posojilničnemu zborovanju. Slaba bi se jim godila, če bi ne odrinili že z večernim vlakom domov. Sedaj pa vprašamo »Štajerca«, ki se dela tako dobrega prijatelja našemu kmetu in ima za njega tako veliko in prijazno srce, naj nam vendar pove, kako misli on o grdem nameravanem napadu. Ali je bilo to lepo in hvalevredno ali ne? Ali obsoja on kaj celovške zahrbtnike, ki so iz same »ljubezni« nasuntali fakine na kmete. Torej »Štajerc«! Pokaži enkrat svoje srce, na dan s »farbo«, saj menda ni »farba« pripnjenega purana. Željno in radovedno pričakujemo odgovora.

Iz Jarenine. Predragi »Naš Dom«! Jareninski mladeniči smo veseli tvojega, tako sijajnega procvita. Pa žalostni smo tudi, ko vidimo, da se tu in tam noče umakniti tebi ptujski kramarski »Štajerc«. Mladeniči sicer pridno delamo, da bi ta umazani kramar, — kateri piše v svojih vrstah, da je dopisnik »Slov. Gospodarja« (čujte) nesramen pes, — izginil iz naše fare; toda s kreppljem se je dobro oprijel nekaterih posestnikov, tako da ga ni mogoče več odstraniti. Prej ko slej pa se bode moral umakniti, kajti nekaj jih je že spoznalo, kako velika dobrota za kmeta je on, vrgli so ga tako, da se ubogi nemčurček še posloviti ni mogel, ker je moral si izbrati najhitrejšo pot, kjer je strbunkal čez drn in strn nazaj k svojemu ateku

v Ptuj, da mu je tamkaj potožil, kako neusmiljeni so pač Jareninčani! Bog daj, da bi tako neusmiljeni bili vsi Slovenci, kajti potem bi ta ubožec popolnoma izginil iz naše sredine. Predragi »Naš Dom«, tebe se bomo oklepali vsikdar mi mladeniči, kadar gremo v boj za vero in domovino, saj ti se bojuješ z nami tudi za te reči. Mladeniči bodimo vsikdar navdušeni sinovi matere Slovenije, vsikdar se potegujmo le zato, kar bode našemu milemu narodu v korist. Delajmo, da bi izginilo vse sovražstvo med nami, da bomo v miru delovati zamogli. Toliko za danes, drugikrat kaj več. Zdrav nam ostani, ljubljani »Naš Dom«.

Iz Št. Jurja ob južni železnici. Nikdar še ni bilo toliko veselje med tukajšnjimi fanti, kakor ravno zdaj, odkar si ti ljubi »Naš Dom« začel zahajati v naše vrste. Ta list bi se smel imenovati fantovski list. Zakaj bi se ga pa ne veselilo vse, staro in mlado, ko nas pa tako lepo poučuje v verskih in narodnih rečeh. Saj smo že koj v prvi številki spoznali, da si naš pravi borilec za vero, dom, cesarja in za kmeti stan. Spoznali smo koj, da nas zagovarjaš, govoriš odkrito resnico, in se ne ustrašiš nobenega, tudi »Štajerca« ne. Zato pa tudi nobeden list ni še imel toliko čitateljev in naročnikov, kakor ravno ti. Oh, da bi le vsi spoznali, da si ti edini list, kateri v resnici želi pomagati našim kmetom. Žali Bog, da se tudi pri nas najde par kmetov, ki poslušajo zlobudarije ptujskih nemčurjev. Enkrat se jim bodo oči odprle, ali bržkone prepozno. Kmetje, »Štajerca« v peč, »Naš Dom« pa v roke. Ne poslušajte nemškutarske križeglednike in hinavce, ki pridejo k vam v ovčjem oblačilu, znotraj so pa grabežljivi volkovi. Naročite si raje naš najcenejši list »Naš Dom«, kateri je pisan v katoliškem duhu in prepričanju. Posebno fantje na noge! Ne dajmo si še-le veleovati, razširjajmo pridno ta neprecenljiv list, in posebno zdaj, ko se bliža konec leta, je naša dolžnost, da dobimo kolikor mogoče veliko naročnikov. Na svidenje pri delu! Valentin.

Zibika. Naš župan je pisal ponkovskim liberalcem, da v Zibiki nič ne želijo slišati njihove modrosti. V zadnjem »Rodolumpu« ga vsled tega za hrbtom urednika junaško skriti liberalci našega kraja napadajo. Žalibog, da je »reven na duhu«, da je »bedak« itd. Tako napadajo voditelji liberalcev poštenega, pametnega in uglednega kmeta! Kmetje šmarskega okraja, ali boste res še dolgo dali svoje sotrpine od par liberalnih hujskačev tako napadati?

V Vitanju imajo mnogoštevilno »Marijino družbo.« Ta je dne 6. septembra obiskala romarsko cerkev »pri Materi Božji« na Brinjevi gori v Zrečah. Pridružila se je tudi »Marijina družba« od Sv. Kunigunde na Pohorju. Tudi drugega ljudstva se je nabralo, da je cerkev bila natlačeno-polna, kakor sicer ob shodih. Saj pri delu niso mogli zamuditi

nič, ker je ves mili dan deževalo silno, kakor da bi se iz čebra izlivalo. Družbeniki imeli so skupno sv. obhajilo, pridigal jim je gospod župnik Šelih, sv. mašo popeval gospod voditelj Kramaršič, a petje so oskrbeli družbeniki.

Gradič pri Brinjevi gori. Sadja, če izvzameš nekoliko sliv, smo imeli toliko kakor nič; le tu in tam je kdo sadjevca naprešal kaj malega. Čujemo, da za slive kupci ponujajo 7 gl. za polovnjak. Sploh je po Štajarskem baje prav polnih 20 občin z jabolkami, 3 s hruškami, 67 s slivami, 137 z grozdom. Pri nas je trsje bogato obloženo z grozdom. Breskev in orehov je srednje.

Regulacija Pesnice. »Štajerc« je pel slavo nemškemu viteškemu redu in nemškim poslancem, da so dosegli reguliranje Pesnice. V zadnji številki pa mora priznati, da se je zlagal. Prav dobro omenja, da leži cela stvar pri nemškem poslancu dr. Schmiedererju. Slovenski poslanci so terjali in zahtevali regulacijo Pesnice, nemški poslanci, ki imajo večino v deželni zboru in odboru, naj jo izvršijo. »Štajerc«, ti si prijatelj nemških poslancev, nabrusi jim vendar enkrat pošteno ušesa. Ubožček, ali nimaš korajže, si odvisen, kaj?

Orožnikov ali žandarjev primanjkuje. Če kateri mladenič želi omenjeno službo, naj se oglasi pri domačem občinskem predstojništvu.

Pri Ptuj so našli med Ragoznico in Dornovo ob okrajni cesti truplo mrtvega otroka, starega dva do tri mesece. Preiskave se vršijo, da se zve, kako je prišlo tje truplo otrokovo.

Pri Vuhredu je ob zadnji povodnji zadel splav ob novi most. Splav se je razletel in splavarje so se komaj rešili. Tudi novi most je povodenj nekoliko poškodovala.

V Slov. Gradcu so dne 10. t. m. zaprli ponarejevalca denarja iz Gornjega Doliča posestnika Jožefa Jelena, po domače Potočnika.

Družba sv. Mohorja je začela razpošiljati svoje knjige dne 18. t. m. Naša škofija dobi knjige med prvimi. Družba šteje letos 76.110 udov.

V Trstu je umrl tržaško-koperski škof monsig. Šterk, ki se je letos zdravil tudi v Rogaški Slatini. Plemenitemu Slovanu trajen spomin!

Štirinajst dni krojač pri kompaniji.

Po Sb. A. I.

Martin Likec je tri leta nosil vojaško suknjico. Med tem se niti ni spravil do edne zvezde na vsaki strani, da bi bil postal »fajtar«. Vendar pa so ga ljudje cele ložniške fare cenili kot prvega in najboljšega zvedenca v vojaških rečeh. Rekruti, ki so kazali navidezno svoje veselje s traki na klobukih in z juckanjem na jeziku, v srcu pa so se presneto kislo držali, so našega Likeca večkrat popraševali, kako bi se morali obnašati pri vojaki, da bi se jim tam dobro godilo.

Nekega leta potrdijo tudi Purčekovega Jurčka za vojaka, ki je bil silno boječ človek in se je na vse kriplje bal vojaške suknje. A tak strah pač nič ne pomaga. Jurček pride nekoč k Likecu in ga začne popraševati o soldaških rečeh.

»Veš Likec« — pravi Jurček — »drugo bi se vse bilo, pa tega vražjega marširanja se bojim. O da bi vedel, kako naj napravim, da bi se marširanju izognil! Kajti v vročini se dati toliko štrapecirati in muštati ter s puško na rami in s telečnjakom na hrbtu sem in tje skakati kakor nore, to pač ni šala. Veš, za to pač jaz nisem.«

»Temu se da lahko pomagati«, — odgovori Likec. »Samo korporalu povej, da znaš kako rokodelstvo, pa bode vse dobro.«

»Ja« — odgovori Jurček — »če pa ne znam nobenega rokodelstva. Saj veš, da se nisem nikdar ničesar učil. Služil sem sicer dalje časa pri Rukerju, ki me je pošiljal po mestu okna snažit. Šipe po štacunskih izlogah sem znal tako osnažiti, da se je blago skoz nje videlo še enkrat tako lepo, kakor je bilo v resnici. Ali bi to pri vojaki kaj veljalo?«

Likec se nasmeje. »Dragi moj, s tem ne boš daleč prišel. Boljše bo, da rečeš, da si delal pri kakem krojaču.«

»Pri krojaču?« — odgovori Jurček. — »Ali dragi Likec, jaz še svoje življenje nikdar nisem imel igle v rokah.«

»A kaj to«, — ga tolaži Likec. »Gumb boš ja znal prišiti, drugega ti pa ni treba znati. In kot krojač, boš imel najlepše življenje. Ne bo ti treba marširati, ne eksercirati. Doma v kasarni boš lepo sedel. Dokler bodo vojaki doma, navidezno malo delaš, ko pa kompanija odide eksercirat, takrat se vržeš na svojo posteljo in lepo ležiš ter žuliš celi dan svojo fajfco. O to je krasno življenje!«

Jurčku se je začelo kolcat po kompanijski krojačiji. »To bi res bilo nekaj zame. Pa kaj misliš, ali bi si smel upati to?« Pri tem se veselil čoha za ušesi in obrača cigaro med prsti. Končno se odloči, da pri vojaki takoj postane krojač, ne stane kolikor hoče.

Pride mesec oktober. Rekruti se poslovijo od svojih domačih in odidejo k vojakom. Tudi Jurček je s strahom prišel v kasarno. Predno rekruti dobijo vojaško obleko, jih postavi korporal v dolgo vrsto in jih začne spraševati, če zna kateri kako rokodelstvo.

»Kaj ste vi?« — Lončar? — No, bi pač rad vedel, zakaj so dandanašnji še lončarji na svetu, ko se kuha brez loncev in brez skled! — In vi ste tesar? — To vse nič ni. Ako se niste otesali vas bomo že tukaj otesali. — In vi ste »kelner«? No to bi bilo nekaj, ko bi le bili tudi prinesli pijačo seboj. Žalibog, da kelner brez pijače nič ne velja! — In vi ste fijaker? — Kaj mislite, da se

bomo pri vojakihi vozili? To ni nič za nas! — A za božjo voljo, ali med tolikimi fanti nobeden ne zna kakenga poštenega rokodelstva? No kaj ste vi, Juri Purček?»

»Krojač sem«, pravi Jurček.

»No, vendar enkrat eden! To je prav!« reče korporal. »Stopite iz vrste! To me veseli, da se o vas nisem zmotil. Že pri prvem pogledu se mi je zdelo, da kaj znate. Tako je prav!

Ko stotnik zve, da ima pri celi kompaniji le enega krojača, da Jurčeka takoj pred se pripeljati in mu reče:

»Vi ste zdaj edini krojač pri kompaniji. Jaz vas niti ne morem dati izmuštrati. Vi morate takoj na svoje delo! Upam, da ste dober krojač. Kje ste kaj delali?»

»Jaz — prosim gospod stotnik — jaz — jaz — jaz sem pri velikih krojačih delal, tudi pri Neumanu....«

Pri tem še Jurček ni preveč lagal, ker je že povsod okna snažil, kjer so imeli izloge in tako tudi pri Neumanu, ki je bil znamenit krojač v mestu. Videlo se je, da je stotnik bil zadovoljen, ker je poznal Neumana kot izvrstnega krojača.

Tako je Jurček čez noč naenkrat postal krojač.

Takoj drugi dan mu korporal prinese svojo suknjo, da mu jo nekoliko razpusti, ker mu je sez prsa bila premala.

Jurček takoj spozna, da se mora ta reč pred vsem razparati in potem zopet sešiti. Zato vzame nož in korporalovo suknjo hitro in spretno razpara, tako da se korporal kar čudi. Pa zdaj razparane kose skupaj spraviti, to je bila druga reč. To mu je delalo težave. V tem ubogi Jurček ni bil mojster. Celi dan je zlagal kose skupaj in šival in šival, pa je do večera sešil samo dva kosa s silno velikimi šivi in še tako, daje bilo spodaj, kar bi moralo biti zgorej, in kar bi moralo biti znotraj, to je gledalo na zunaj. Korporal ga na to čudno reč opomni, pa Jurček mu odgovori, da je to sešito le za silo, ko bode povsem gotovo, takrat bode čisto drugače izgledalo.

Drugi dan mu prinesejo tri zimske plašče, ki so se morali obrniti, in štiri navadne suknje v popravilo. Stražmojster pa je novemu kompanijskemu krojaču še hotel pokazati svojo posebno naklonjenost in mu prinese novo obleko gospe stražmojstrovke, da jo nekoliko razpusti, ker ji je bila premala.

Jurčku je pri vsem tem postajalo vedno bolj vroče. Začelo ga je skrbeti, kako se bo njegova kompanijska krojačija končala. Vkljub temu pa dela naprej. Glavno orodje mu je nož. Parale, kar je dobil v roke.

V kratkem je sedel med celimi bregovi razparane obleke. Komaj se je še videl iz nje. Kosi

raznih oblek so ležali vse križem in bila je cela zmešarija.

Enkrat pride stotnik v kasarno in ko stopi v dvorišče, mu veter odnese kapo. Nek vojak jo lovi in pri tem stopi na njo ter jo nehote nekoliko zmečka. Pa to zdaj ni nič djalo, ker so imeli krojača.

»Juri Purček naj jo takoj z gladilom pogladi!« zapove stotnik. Jurček je bil pri tem bolj vroč, kakor njegovo razbeljeno gladilo. Z gladilom pritisne na kapo, dim se prikaže izpod gladila in nek čuden smrad požegeče Jurčeka v nosu. Jurček takoj odmakne, — a prepozno! V kapi je bila luknja. V tem trenutku pride stotnik po kapo. Tudi njemu udari tisti smrad v nos, — on sluti nesrečo. — »Meni se zdi....« hoče stotnik reči, pa Jurček mu seže v besedo:

»Prosim pokorno gospod...« a stotnik mu pristriže besedo:

»Ste mi z gladilom kapo zažgali! In vi hočete biti krojač. No čakajte, jaz vam bom že posvetil.« Stotnik srdit odide s prežgano kapo in cela kompanija, posebno pa oni, ki so mu dali kaj delat, so prihiteli, da vidijo, kaj se godi z Jurčekom.

Korporal vzame zdihujoč svojo suknjo, k kateri je Jurček prišil rokave stražmojstrovega zimskega plašča. Stražmojster pograbi obleko svoje gospe in se prestraši, ko vidi pri njeni jopici prišite korporalove rokave. Najbolj pa se je čudil neki dolgi frajtar, ker je Jurček vzel njegovim hlačam eno hlačnico in namesto nje prišil hlačnico čisto malega korporala, njegovi suknji pa je dal rokave gospe stražmojstrovke. — Pri tem nastane jokanje, tako, da je Jurček hotel pobegniti; a nad dvajset rok ga ustavi in močno drži.

»Vi lažnjivec,« zagrmí nad njega stražmojster, »vi ste se upali nam lagati, da ste pri Neumanu delali?«

»Posim pokorno, gospod«, odgovori Jurček s trepetajočim glasom, »resnica je, da sem delal pri Neumanu, a jaz nisem šival, ampak sem le okna snažil!!«

Na to je ubogi Jurček za osem dni nekam zginil, Bog ve kje je bil? A toliko je gotovo, da mu tistih osem dni ni bilo treba marširati in eksercirati.

Čez osem dni zopet pride na svetlo, a ni bil več krojač, ampak navadni rekrut. Ko čez več mesecev pride domu na dopust, ga vpraša Likec:

»No Jurček, kako je?«

»Znaš«, odgovori Jurček, »kompanijski krojač sem takoj postal in se mi je še precej dopadlo; veš pa pri tem ni mogoče priti naprej, zato sem rajše to pustil.«

Likec je stvar razumel in se je močno smejal ter ubogega Jurčeka dražil, da je bilo kaj.

Zavarovanje pogrebnih stroškov

(vpisano pri visokem c. kr. znotrajnem ministerstvu
z dne 9. sučca 1895, št. 4265.) 441 6—1

Razred	I.	II.	III.	IV.	V.
zavarovana vsota	50	100	200	300	400 K
mesečna plača	20	40	80	120	160 v

Vpisuje se vsakega predpoldne od pol 9. do 12. ure in v delavniških polpoldnevih od 2. do 7. ure. — Slavnemu občinstvu se najuljudniše priporoča

agentura v Mariboru, Zofijni trg št. 3,
leve stopnice, drugo nadstropje. 12

Jeruzalemsko romanje.

Spisal profesor J. Zidanšek.

Knjiga zanimivo opisuje potovanje v Jeruzalem, sveto deželo in šege sedanjih prebivalcev. Krasita jo dve sliki. Obsega 207 strani v 8°.

Cena knjige: broširana 70 vinarjev, kartonirana 90 vinarjev, v platno vezana 1 krono 20 vin.; s pošto 10 vin. več.

Razpošilja se samo proti predplačilu. Denar se lahko pošilja tudi v znamkah. — Naročuje se pri pisatelju, ali pa v tiskarni Sv. Cirila v Mariboru. 14

Najcenejše 5 8—6

dobro in sveže špecerijsko blago, kakor sladkor, kava, riž, ogrska pšenična moka, — potem tudi grablje, vile, lopate, jerbasi i. t. d. se dobe v trgovini **J. Sirka**, poprej **Holasek**, Maribor, glavni trg, rotovž.

Na prodaj

lepo posestvo, ker je oddaljeno od domačih posestev 1 uro. Vinograd se dela. Redi se lahko do 10 glav živine, kakor do 30 svinj. Hosta nad poslopjem. Celo posestvo je skupaj, ni razkosano in je blizu podružnice v Pečicah. Cena 8000 K. Takoj je plačati 3000 do 4000 K. Drugo ostane lahko vknjiženo. Kupec naj se takoj oglasi, sicer se bode dalo v najem posestvo. 18 3—1

Ana Skerbec, na Pokleku pri Podsedl.

Tiskarna sv. Cirila Maribor

koroške ulice št. 5

Tisk in zaloga

„Slovenskega Gospodarja“
in „Naš Dom“.

Tisk

„Süddeutsche Presse“
in „Voditelja“.

Tisk

„Cerkv. uradnega lista“,

Uradnih listov

c. kr. okrajnih glavarstev

Celje in Brežice.

z najboljšimi stroji
in najnovejšimi črkami

oskrbljena, prevzame vse
v nje stroko spadajoče
reči:

Za urade, odvetnike in notarje: Vsakovrstne formulare, tabelice, pooblastila, blankete, ekspenzarije, pobotnice itd.
Za trgovce: Cenike, okrožnice, račune, fakture, memorande, naznanila, priporočila, vožne liste, pisma, vizitke, kuverte z naslovom, dopisnice itd.
Za hotele in gostilnice: Jedilne liste, etikete za steklenice, račune za natakarje, knjige za vknjižbo ptujcev itd.
Za založnike: Knjige, brošure, časopise, strokovne liste, slavnostna pisma, imenike za knjižnice itd. itd.
Za razne korporacije in društva: Pravila, letna poročila, pesmarice s sekiricami, pristopnice za člane, vabila za veselice in ples, diplome, knjižnice, blagajniške knjige itd.

Vsakovrstne tiskovine:

Lepake
vsake vrste in velikosti,
poročne liste, osmrtnice,
spominske liste,
vizitke itd.

Zaloga

vsakovrstnih tiskovin
za kn. šk. župnijske
in občinske urade,
za krajne šolske svete
in šole.

Zaloga

vsakovrstnih tiskovin
za posojilnice,
c. kr. bilježnike,
za odvetnike in
zasebnike.

Brzjavni naslov:

Cirilova tiskarna Maribor.

Chekova št. poštnega hranil. urada 825.010.